

EPITHALAMIA

SCRIPTA IN HO-
 NOREM PRVDEN-
 TISSIMI ATQVE INTE-
 gerrimi viri D. VALENTINI
 CVNRADI Senatoris Reip:
 Ochsenfurtensis: & honestæ ac pu-
 dicæ virginis BARBARAE, D.
 Georgij Corneri, piæ memo-
 riæ, cuius Tetelbacen-
 sis filia.

*Ex domo doctissimi ac magistri summi-
 adolescentis. D. Georgij Conradi ochsenfür-
 tensis. Anno 1574. 9 July. Wittebergæ.*

WVITTEBERGÆ

IOHAN. SCHVVERTEL.

Anno M. D. LXXIIII.

660

C. 660

AD SPONSVM.

Δὴ θεὸς ἐκ πλευρᾶς ἔπεᾶρ διέπλαξερ ἑταίρη,
καὶ ταύτῳ προσάγωρ πλευρῶ Ἄδα μετέω:
φαίνεται ἔυπισορ, λατρυγικὰ πνεύματα τῆμ. *Ζεῦ*
ἦπιον ἠκέμνωι, γηθόσωόντε μέλ. *Ζεῦ*
τῶκερ ὄταρ, τηρήσαντεσ προστάγματᾶ χρισθ,
Ἄπῆοντα γαμικθ δ'εσμθ ἀνήρτε, γαυήτ.
Ἐυχεοθα, ἐπέοικερ, ὄλθ ἐκ σήθεοσ, ἠμῖρ,
Ζεῦ γ. *Ζεῦ* συγαμίας ὄλβιορ ὄφρα πέλη. *Ζεῦ*
ταῦτα σωκδόμοσ τοίνυρ σοί ἄοιδᾶ, προμηθεῖσ
Νιμφίε, εὐτυχίας πρῶτρ ἐμῆο μέρ. *Ζεῦ*
Νῦρ μόνορ εὔ σὺ σμικρὰ τίθθ τάδε, λίσομαι ἄκρωσ,
ὄσ μεχρί ἄρ δώκω μείζονᾶ; χαῖρε μακρᾶρ.

κῆδετα ἄγναϊσ σεμνῶν θαλάμῃσ τε σινεύνῃσ,
συζυγίας σῶζωρ δεσμὰ παναγνὰ αἰεὶ.
ταῦτα θέλει πάντα σέργαι, καὶ δῶρα χορηγεῖ
τοῖσ ἐλθῶσιν ἐπὶ ἱμορῶντα γάμορ.

οὐ θέλει ἄγναϊσ ἡμᾶσ κενεῶσ ὀλιγωρεῖν,
δεσμὸν ἀπωθεῶσ ἢ ζυγίοιο λέχουσ.

ἄκρατίας μισεῖ, μάλα πυγαίστε κολάζει,
ἀιχροποιῶ χῶντας χαρῖσ ἐρωτῆ τέλουσ.

τῶτο βυθίζομεν δῆλοῖ πάλαι ὑδάσι κόσμῳ,
κῆρ ὅτε χῶόμετος πάντ' ἐλύμηνε θεός.

οὐρανόθεν φανθοῖ καὶ τῶτο πεφωσμένη αἰά,
τεφρωθεῖσ ὅταρ πάγχυ γόμορρ' ἐπεσερ.

ἔντω θέραινε καὶ ἐπόρθη τείχεα τροίας,
πυθμενοθεν, πόρνης εἶνεκα δυσκλεέουσ.

ἦθεοι σπάρτῳ προπεθεσ κρατορῆντε ἀνήσρ:
οἶδι πῶσ ἱπποβινός θήβασ ἐπόρσε πάνυ.

ὧσ σφόδρα πικραίνει λαγνέσ ἀπανευθε νόμοιο,
τάξασ ἑναγέουσ καὶ τὸ βλάκευμα, θεορ.

ὧσ μέλεοι τοίνυρ, καὶ ὧσ κακοδαίμονῳ αἰσῆσ,
ὄουσ κῆρ χῶόμενος τῶσ ἀπέψασε θεός.

ὧσ μάκαρες τοίνυρ, ὧσ ὀλβιοδαίμονες, ἄλλωρ
μηθόμεν' ἐκ βλάβεουσ, δυσυχιάσε φρονεῖρ.

εὐσεβέωσ ἄρα ὅσ ποθέσ βιοτόνγε διοικεῖρ,
μῆ ἄρ ἀπωθήται δεσμὰ παναγνὰ γάμῃ.

χρήματα μῆ μάλλον φιλέη, καὶ πλεῖστον ἀμυδρόρ,
ἡμορῖνὸρ ζητῆ μέρμορρὸσ ἢ τε κλέσ.

οὐ μέντοι μάκαροσ σέ χρήματα φαῦλα ποιῶνται,
ὧσ πᾶρ λοιδόρεωρ, μῶμε κάκισε, καλόρ.

μήτεκερ ἐδῆτεσ φρυγίασ, κροκιάτε μεγῆρεσ,
κῆροσ ἀφαιρῶνται σφάλματα σιφλά σέθερ.

Ἄλλ' οὐ ταῦτα πάλιν σφάλωρ ῥαμνυσία αἶρεσ;
ῥᾶσα καὶ ἄλλοιοῖ πάντα μέγισα χόουσ;

αὐτῆσ ἄρ σῆ μίσεσ τὰδε τῶσ κόσμοιο ποιήσασ,
τεύξεσαι εὐτυχίας μάλλον ὑπὲρ βιότῃ.

ὄσγε, κελένοντοσ χρισοῖο, γυναικῆσ σινάπτεσ

*ρανα πρότερον
in carnis libidines*

*κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἔκδοσιν
καὶ τὴν ἀρχαίαν ἀποκρίσιν.*

*ἀλλ' οὐ ταῦτα πάλιν σφάλωρ ῥαμνυσία αἶρεσ;
καὶ τὴν ἀρχαίαν ἀποκρίσιν.*

*λαγνεία, ἡ ἀκαταξία
καὶ τὸ ἄπειρος ἡδονῶν.*

*λαγνεία, ἡ ἀκαταξία
καὶ τὸ ἄπειρος ἡδονῶν.*

καὶ τὸ ἄπειρος ἡδονῶν.

καὶ

ἐπιτοχὴν γυναικῶν

καὶ ζυγία σέργε δεσμά πανγυὰ λέχουε.
 ὧπὸρ γὰρ χρισὸς, παρεὼρ καθαροῖσι σωεῦνοις,
 ἠυλογεῖ θαλάμα ἠδέα δεσμά νέε.
 χρῆσορ ὅταρ φίλῃ ποίησερ ἄφ' ὕδατος οἴνου, *ρω εἶχε habebat*
 (ὄυ τότε γὰρ νύμφῶρ οἴνῃ ἔχεσκερ ἄλιε. *ἔχεν οἴνον*)
 ὄυτω καὶ γαμέταιε σεμνοῖσι πάρεσιρ ἐκάσῃ,
 ἐρτούτω βιότω δούε χάριρ οὐρανήρ.
 χρῆσιμα προσίθεται δεινοῖε, καὶ ἠδέα πικροῖε,
 καὶ κραδίαε πρὶθ' ἄχθεθ' εἶναι ἄνευ:
 ἔυλογεῖ θαλάμορ, ἠηναία γε τέκνα χορηγεῖ, *ἠηναία*
 σικχασίαε κομιδῆ τῷ μινύθοντα βιδ. *κομιδῆ*
 τρεῖε μάκαρ οὐρ ὁ ἀνήρ καὶ ὀλβιοδ' αἰμονθ' αἴσθη *ἔξοχα ρω ἔξοχα ἔχοντα*
 ἐσίρ, ὄυε νύμφηε ἐμμερε προσαιλέθ'. *ἔξοχα*
 κτῆμα γὰρ ὄβριμ' ἄνωρ ἠ κεδνῆ ἔξοχ' ἄρισον, *ρω μέμορα ἠ μοῖρω καὶ*
 ἠ μόνουρ ἀνδρα φιλεῖ μεχρὶ βίοιο τέλαε. *μοῖρω μέμορα ἠ μοῖρω*
 Αἰδῶε καὶ σιγῆε ἔραε, καὶ ἔργα κομιζε *ἔραε*
 ἔνδ' ὄθι, εἴτε φόβῳ τέκνα θεοῖο τρέφε.
 τῶ ἄρα μὴ μένοι ἠμῖν γε διδῶσι γυνῆε,
 ἀλλὰ θεῶ δῶρορ πανδωάτιο πέλαε. *celebriate*
 οὐ μὴν ἀλλ' ἄγ' ὄυ, μητρῶε φίλιε, κλέεσαε
 πρόσαξιρ χρισθ', ἀπθ' ἀγιοῖο γάμθ':
 συζυγίαε σεμνῆε καὶ μή ἀρχηγόρ ἄλιμαε,
 Αἰῖ θεῶ ἔξεε πανδωάτιο χάριρ.
 Αὐτοε σθ' θαλάμα ποιῆσε φροντιδ' α κεδνῶ,
 ἐκκέρουωρ βραχέθ' παρ βιότιο βλάβθ'. *κεδνῶ*
 Αὐτοε ὁμοφροσῶλω δῶσε καὶ φαιδρῶρ ἔρωτα,
 εὐθῶεθ' ὕμῶρ πνεύματι σῆθε' ἔω. *ἔξοχα ἠ μοῖρω*
 ὀλβιορ οὐρ εἰη γαμικόρ τοῖ ζεύγε, ἐπίχοιε *ἐπίχοιε*
 τῷ το γε εἰε πυλίε τῷ τριγέροντοε ἔτη.
 τῷ τοῖ ἔυλογεοῖ βασιλεῦε, ὕψιεθ' ὀλύμπε,
 δούε εἴν νωὶ βίω πνεῦμα, χάριντε ἔλω. *ἔλω*
 ὄφρα φιλάλληλοῖ, χαλεπῆε ἀπάνευθε μερίμνηε,
 καὶ βλαβορῶρ νῶσωρ, ζῆτε μάκαρτα βιορ:
 ὄυ μεχρὶ ἄρ μοῖνοε φιλοκῦμαε ἰχθύεε ἔξεε, *ἔξοχα ἠ μοῖρω*
 ἐσίρ εἴν εὐχαῖασιρ τῷ μέγισον ἔμῆε.

Georgius Bussmannus Ochsenfurtensis, F.

ALIVD.

Es sacra coniugium : maior nec sanctior vlla
Concedi poterat miseris mortalibus æui :
A Ioue principium deduxit : Iuppiter author.
Ille vbi nascentis posuit fundamina terræ,
Et quæcunq; vehit rapida vertigine cælum
Sydera formavit, quæ maxima cernis Olympo,
Immisitq; feras syluis, vitasq; volantium:
Postremum teneras hominem produxit in auras,
Qui regere imperio, & dominari in cætera posset,
Mentem animumq; sibi similem : nam Iuppiter illi
Diuinæ lucis radios, & cætera dona
Indiderat, superumq; animis afflarat honorem.
Immenso sed enim non hic suffecerit orbi
Solut, vt æternum tanta dominetur in aula :
Quippe mori tandem transacto tempore vitæ
Debit, atq; pati miserum per funera lethum.
Namq; ausus violare Dei mandata parentis.
Omne ideo genus ætherea quod vescitur aura
Sub leges mors atra vocat : nec quicquid vbiq; est
Humanæ gentis, vitam traducet in æuum.
Imperium terris exercent fata : nec vlli
Parcere iura sinunt : nihil est, quod duret in omne
Perpetuo tempus : nisi quod vice semper eadem
Nascimur, atq; iterum nigras descendimus vmbas :

Cen

Ceu flos eximius succumbit , ab æthere quando
Sæuior aura ruit : ceu lassa papauera collum
Demittunt, subito si fortè grauantur ab imbre .

Hoc pater omnipotens cælo vt præuidit ab alto,
Consilia in melius retulit , primoq; parenti
Prospexit , sociamq; dedit , quæ fœdere certo
Iuncta viro, pariter numerosam educere prolem
Sciret , & impositi partem sufferre laboris.
Hoc erat auspicium thalami : sic fœdera lecti
Ominibus lætis cœpère : exordia gentis
Parua quidem : sed quæ numero propaginis aucto
Crescat, & immensum mox viribus impleat orbem.
Vt si quando arbos tellure enascitur ima,
Parua viret primum sine frondibus, astant ubi tandem
Accepit vires , alto se attollit Olympo,
Diffundens latè ramos : hinc altera rursus
Arbor agit frondes , spacium impletura prioris.
Haud aliter primi postquam pepigère parentes
Fœdera connubij, fœlicia Iuppiter author
Incrementa dedit, fœcunda prole beatos
Dum facit , & longos spectare ex ordine natos,
Natorumq; genus longæuum in nomen iturum.

Principium hinc nostri generis : cunabula primum
Duximus hinc, cæli numerumq; æquauimus astris,
Innumeri quamuis ad pallida limina Somni
Descendant homines, atq; alta obliuia potent

Securis

Securis domibus : quibus altera deniq̄ fato
Corpora debentur, postremo in fine dierum :
Attamen humanæ durant consortia gentis,
Coniugiumq̄ manet, nec tempore deficit omni :
Humano si quem non euitabile fatum
Eripiat cœtu, nigras fugit acta sub vmbra
Vita equidem, lethumq̄, subit: sed non tamen omni
Parte sui moritur : spes vitæ in prole recumbit,
Quæ patre sopito paruos educere natos
Connubio norit, quondam & labentibus annis
Quæ genus extendat, nomenq̄ reducat auitum.

Quandoquidem series ne tandem longa minorum
Deficeret, tacitas imo sub pectore flammæ
Iuppiter omnipotens animis inseuit amanti.
Quis non vulnus alit venis? si vera fatemur,
Aut cui pertæsum thalami, tædæq̄ iugalis?
Si modo contingat simplex & amabilis vxor,
Quæ dulces natos Veneris quæ præmia norit.
Caucasus hunc horrens genuit, pastusq̄ ferino
Lactæ fuit, qui non incendia sentit amoris.

Sed tamen & nemo fines excedat amoris:
Custus amor placeat, custos Deus approbat ignes.
Fallor? an idcirco de costa Iuppiter vna,
Finxit Euam, plures ne quis sibi deligat vna,
Consortemq̄ ideo de corpore sculpsit Adami,
Vt qua sumpta fuit parti iungatur eidem?

Ergo

Ergo suam quinis costam, quam perdidit, illam
Quærat, & inuentam digno amplectatur amore.
Errat, qui Veneris furto lætatus inani
Indulget vitijs, atq; extra limina currens
Virgineum soluit furiata mente pudorem,
Misceriq; probat, velut agmina bruta ferarum:
Neu quaeso, neu tanta animis lasciuiâ vestris
Succrescat, neu tantum admittite corde furorem:
Legitimi vobis placeant consortia lecti,
Coniugium placeat, thalamos intrate pudicos.
Illicito siquidem pugnat Deus vltor amori.

Occasum Sodomæ referam: quid tristius illo?
Cum pice fumantes commisto sulfure flammâs
Iuppiter ipse pluit, iactatâq; desuper vrbi
Fulmina contorquet, totamq; à sedibus imis
Eruit iratus, flagrantibus vndiq; tectis,
Atq; hominum pecudumq; genus (miserabile dictu)
Sub Styga demittit. Nec quisquam ex vrbe relictus.
Quid referam Thebas? quid fractæ mœnia Spartæ?
Quid Troiam? subitos an non consedit in ignes
Vnius ob fœdum Phrygiæ pastoris amorem?
Vsq; adeo superos iuuenum scelerata libido
Offendit, vetitos adeo oderunt Hymenæos.

At contra fœlix, iterumq; iterumq; beatus
Ille, verecundo qui pectore concipit æstus,
Fœdere legitimo gaudens proprioq; cubili,

B

Placatos

Placatos habet ille Deos, numenq̄ benignum:
Æquat onus, duros partitur vtrinq̄ labores,
Diuitias confert, solatia blanda senectæ
Iuppiter, auget opes, vitæ quibus indiget vsus.

Festa Cananæi memorabo Hymeneia sponsi:
Excidit? an præsens vestris in mentibus hæret
Historia, & quæ tum miracula ingentia Christus
Ad thalami ediderit sanctum inuitatus honorem:
Consumptis hîc fortè alijs, vt tollere mensas
Atq̄ auferre scyphos, Bacchi penuria adegit:
Ipse equidem (nec enim magnus consistere mentem
Passus amor) demit tristes è pectore curas,
Coniugijq̄ memor rebus succurrit egenis:
Dum mandat positas impleri fontibus urnas,
(Urnæ sex aderant illic) atq̄ omine magno
Vertit in augustum liquentia flumina Bacchum.
Tantus honor thalami: tanta est reuerentia sacri
Coniugij, toto nil maius in orbe repertum:

Ergo, chare parens, celeberrima fama Senatus
Vrbis Bosphoræ, rerum spes magna mearum,
Quandoquidem sedet hæc imo sententia cordi,
Atq̄ ita fert animus deuictò deniq̄ luctu
Instaurare thorum, tædasq̄ iterare iugales,
Credo equidem, superùm sic fata immota tulerunt.
Æthere iam summo bis sena per astra volutus
Cynthius, exegit completis mensibus annum,

Nuper

Nuper & hyberno rursus digressus ab Austro,
Huc geminam conuertit iter sublimis ad Arcton,
Elysios postquam campos, habitacula Diuum
Obtinuit mater fati felicibus: ex quo
Afflictus tristem in luctu sine coniuge vitam
Traxisti, tecum casum indignatus acerbum:
Vicisti tandem lachrymas, tua denique vota
Audiit Omnipotens, cui mutua vincula curæ,
Consortemque dedit, quæ tecum transigat æuum.
Verum equidem (res ipsa probat) non horrida semper
Sequitur hyems glaciæ: mitescunt frigora Brumæ,
Atque ubi sub terras hyemem Sol impiger egit,
Æstiuæ nobis tum luce recluditur æther:
Nec faciem nigris semper Sol occulit umbris,
Interdum pluuio Thaumantias æthere surgens
Formosum spondet post tristia nubila cælum:
Sic lachrymæ cessant: vultum Fortuna serenat:
Tristia commutat lætis, mentemque reducit.
Te memoro, tu testis eris, pater optime, qui iam
Leticiam exerces animo, & noua pectore versas
Gaudia, dum socias aliam tibi fœdere sponsam,
Quæ fuit externam nuper quæsitâ per urbem.
Scilicet ut fluuij diuersis fontibus orti
Excipiunt sese commistis protinus undis,
Et tandem pelagus placidè labuntur in vnum:
Sic homines alijs quandoque ex urbibus ortos

Connubio gentes alias ambire videmus.

Ecquid opus multis? fuit hæc seruata cubili
Sponsa tuo, qualem iam nuper Dædala Bacchi
Vrbs tibi iunxit, vbi leni fluit agmine Mænus
Fronde inter salices, per amœna vireta,
Et iucunda sonans gratum per membra soporem
Efficit, irriguo fœcundans omnia vultu.

Ergo tuis meritò gratabor honoribus absens,
Votaq; pro pactis faciam communia tædis,
Coniugium blandum, fœlix & amabile totum
Eueniat, cœptum facilis fortuna sequatur
Cœlicolis æquis. At te, sponsa, altera sponsa,
Accipio agnoscoq; libens, matremq; saluto:
Te (quia sic visum superis) reuerenter habebo,
Tu modo prærepta serues vestigia matris:
Nomen idem redijt, redeat mens æqua priori.
Non ego iam vestras comprehendere carmine laudes
Audebo, nec vos audentem talia vatem
Accipitis: proprio friget laus pectore ducta:
Id faciant alij, quos hæc memorare decebit.
Gratior externo veniens à iudice laus est.

At vos interea (quando huc venistis amici)
Coniugium hoc, istumq; diem celebrate fauentes
Cum sponso, & iam letantes assuescite mensis:
Suspensos reuocate animos, imponiteserta
Crinibus, & leti rebus durate secundis.

Sunt

Sunt Cereris vobis, sunt dulcis munera Bacchi,
Indulgete parum, iussiq; attollite frontem,
Mutuaq; exhausto carchesia porgite Baccho:
Liberiora equidem placeant conuiuia vestris
Pectoribus, placeat foecundæ gratia mensæ.
Dimidium vitæ est mens læta in corpore sano.
Exulet hic mæror: Valeat quem tristis Erinnyis,
Aut Eris, aut Nemesis, vel sæuæ Gorgonis angues
Sollicitant: abeat cui tantum tristia cordi,
Quiq; amens vltrò curis arroditur ægris:
Mens hilaris vobis placeat, vultusq; serenus.
Quare agite ô iuuenes, tantorum in munere honorum
Sufficite vnanimis, & fundite vina volentes:
Instaurate choros (sed honestos) ô vbi dulces
Concentus, citharæ strepitus, testudo sonora
Atq; arguta sonans angusto tibia collo:
O fortunatus, numero qui forsan in illo
Sistitur ignarus, nec non modulantibus auris
Expleri mentem nequit, afficiturq; canendo:
Illum non angor, non tetræ nubila mentis
Exercent tristem, non fors aduersa: neq; ille
Ingemuit grauitè, curisue ingentibus æger
Succubuit, sæuo necquicquam expalluit Orco.

Me vero iuuenem faciles ante omnia Musæ,
(Quarum sacra colo, magno succensus amore)
Accipiant, monstrentq; mihi Parnassia Tempe,

Quaę iter ad sacras Heliconis panditur vndas,
Laurus vbi nunquam frondis deponit honorem:
Hic lateam, Themidos discamę oracula vatis,
Vt possim quondam patrię succurrere egenę,
Et me tollere humo, ne pondus inutile dicar:

Sin nequeam caput ingenuas efferre per artes,
Dulce sodalitium placeat, cui gaudia cordi,
Et rude vulgus amem fungarę inglorius æuo.

Desine Calliope, iam desine, frigida cælo
Nox oritur, suadentę capessere sydera somnos.
Quod superest, æquo, pater, accipe carmina vultu,
Inceptisę fauens nostras ne desere Musas.

Georgius Cunradus Ochsenfur-
tensis, Filius.

